DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.48748>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi

Geliş Tarihi: 04-01-2021

Kabul Tarihi: 19-03-2021

On-line Yayın: 30.06.2021

Article Type: Research article

Submitted: 04-01-2021

Accepted: 19-03-2021

Published Online: 30.06.2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Kuloğlu, A. & Orhan, F. G. (2021). Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Journal of History School*, 52,1906-1926.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ¹

Ayşenur KULOĞLU² & Fulya Gökem ORHAN³

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaçla yürütülen çalışmaya 472'si kadın ve 152'si erkek olmak üzere 624 kişi katılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları demografik bilgi formu ve akıllı telefon bağımlılığı ölçeğidir. Demografik bilgi formu öğretmen adaylarının cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, barınılan yer, akıllı telefon kullanma amacı, sosyal medya hesabı sayısı, akıllı telefonun günde ortalama kullanma süresi ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca Kwon ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanma çalışması Demirci ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklerin ortaya koyduğu sayısal veriler parametrik olduğundan ikili karşılaştırmalar için t testi, ikiden fazla değişken arasındaki karşılaştırmalarda ise varyans analizi (Anova-Oneway) uygulanmıştır. Karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi. 05 olarak alınmıştır. Anlamlı farklılığın olduğu durumlarda gruplar arası anlamlı farklılığı belirlemek amacıyla LSD

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50. Bu Makalenin etik kurul onayı Fırat Üniversitesi'nde 16/04/2019- 323539 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

² Dr.Öğr. Üyesi Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, adonder@firat.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0217 -8497

³ Yüksek Lisans Öğrencisi Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, adonder@firat.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1158 -6508

Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından...

testi tekniği uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesi SPSS paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda cinsiyet, bölüm, sosyal medya sayısı ve akıllı telefonu günde ortalama kullanım süresi ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Sınıf, gelir düzeyi, anne- baba eğitim durumu, barınılan yer, sosyal medya sayısı ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Akıllı telefon kullanım amaçları incelendiğinde, katılımcıların çoğu bilgi alma, sosyal medya, alışveriş, ulaşım ve oyun seçeneklerinin hepsini kullanım amacı olarak belirtilmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Bağımlılık, Akıllı Telefon, Akıllı Telefon Bağımlılığı

Investigation of Teacher Candidates' Smart Phone Addiction in Terms of Various Variables

Abstract

The aim of this study is to analyze the teacher candidates' smartphone dependence in terms of various variables. A total 624 people participated in this study of which 472 were female and 152 were male. Data collection tools used in this study, were demographic information form and a smartphone scale. With the demographic information were tried to be determined form, gender, department, class, income level, mother education status, father education status, sheltered place, smartphone usage tool of teacher candidates' number of social media accountts, average daily usage time of smartphone and average amount of smartphone change per year. In addition, the smartphone scale developed by Know and his friends (2013) and adaptation to Turkish made by Demirci and his friends (2014). Since the numerical data revealed by the scales are parametric, t test was used for binary comparisons and variance analysis (Anova-Oneway) was used for comparisons between more than two variables. The significance level was taken as .05 in comparisons. In cases where there is a significant difference, LSD test technique was applied to determine the significant difference between the groups. Data analysis was carried out with the software package SPSS. As a result of the analysis, it was concluded that there was a significant difference between the number of genders, department, social media, and smartphone dependence with the average usage time of the smatphone a day. There were no significant differences between the level of class, income level, parental education status, housing, social media number and average smartphone replacement per year. When the purpose of using smartphone is examined most of the participants mention in information, social media, shopping, transportation, and play options.

Keywords: Teacher Candidates, Addiction, Smart Phone, Smartphone Addiction

GİRİŞ

Akıllı telefon temel olarak bireylerin birbiri ile etkileşimini, haberleşme ve bilgi alışverişinde kolaylık sağlamaktadır. Akıllı telefonlar bilgi edinilebilmek, haber bültenleri bakmak, oyun oynama işlevlerine sahiptir. Bireyler bilgi edinebilmek için en kolay internet erişimini sağlamak için akıllı telefonlar kullanılır. Akıllı telefonlarda da en hızlı ve kolay etkileşime imkân oluşturur. Böylece toplumda cep telefonu kullanımı hızla artmış ve artmaya devam etmektedir.

Mobil cihazları akıllı telefonlardan ayırt eden kısım internet uygulamasıdır. Bununla beraber birçok uygulama ortaya çıkmıştır. Her konumdan ulaşabilen akıllı telefonlar dikkat çekmektedir. Dokunmatik ekran gibi yeni teknolojiler ilgiyi arttırmaktadır (Yücelten, 2016, s. 10).

Akıllı telefonlar nispeten yeni bir teknolojidir. Yirmi yılı aşkın süredir popüler kullanımdadır. Araştırmacılar kullanım biçimlerinin bazılarını problemli görmektedir. Bazı problem davranışlarının (örneğin davranışsal veya teknolojik bağımlılıkların) cep telefonlarından kaynaklandığı söylenmektedir (Bianchi ve Phillips, 2005, s. 49). Akıllı telefonlar internet kullanımını yaygınlaştırmaktadır. Bireyler akıllı telefonları ile internet aracılığıyla birçok bilgiye ulaşmak için kullanılmaktadırlar. İnternet kullanım alanları genişledikçe, sosyal medya, oyun, bilgi alışverişi gibi durumlar internetin hızlı bir şekilde yaygınlaştırılmasını sağlamaktadır. Önceleri bilgisayarla ulaşabildiğimiz internet ağına artık akıllı telefonlardan ulaşabilmekteyiz. İnterneti zamanın çoğunu kullanan bir nesil bulunmaktadır. Akıllı telefonlar internet erişimini her zaman her yerde sağlamaktadır. Bu durumda akıllı telefonu cazip hale getirmektedir. Her gelire uygun akıllı telefonlar üretilmektedir ve böylelikle talep artmaktadır. Bireyler sinemaya gitmeden film izleyebilmekte, oyun salonlarına gitmeden oyun oynayabilmekte, bir bireyle iletişim kurmak istediğinde mesaj veya sosyal medya ile iletişim sağlayabilmektedir. Zaman olarak akıllı telefonlar tasarruf sağlamaktadır (Yücelten, 2016, s. 10-11).

Akıllı telefon bağımlılığıyla bazı durumlar karıştırılmamalıdır; birincisi bazı bağımlılıklarla akıllı telefon bağımlılığı ile karıştırılmamalıdır, örneğin kumar bağımlısı olan biri telefonda bahis oynuyorsa bu akıllı telefon bağımlısı olduğunu göstermez bu kişi kumar bağımlısıdır. İkincisi teknoloji bağımlılığı ile akıllı telefon bağımlılığı karıştırılmamalıdır. Bir bireyin teknolojiye ilgisi çok yüksektir ve sürekli telefonlar inceleyip telefon aldığında bu akıllı telefon bağımlısı olduğunu göstermez. Bazı acil durumla için bireylerin yanında sürekli telefon bulundurması bir bağımlılık değil, ihtiyaçtır. Patolojik cep telefonu kullanımı kişilerde depresyon ve dürtü bozukluğuna sebep olur. Bireyler cep telefonunu

Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından...

fazla kullanmaktan ötürü okullarında disiplin sorunu veya ebeveynleriyle sorun yaşarlar (Carbonell, Oberst ve Beranuy, 2013, s. 906).

Carbonell ve diğerleri (2013, s.907-908) yaptıkları araştırmada akıllı telefonu problemlili kullanmada, en sık karşılaşılan bağımlılık sebeplerini şöyle sıralamışlardır:

Hoşgörü: Bireyin karşılıklı iletişime girmesi, karşılıklı iletişimde mesajlaşma davranışı ve karşılıklı olarak birbirlerini araması bireyin kendini güçlü hissetmesini sağlar.

Yoksunluk: Akıllı telefon kullanımının kısıtlanması ya da kaybolması bireyde yoksunluk duygusuna sebep olur. Aramalara ve mesajlara ulaşamayınca umutsuz, huzursuz, öfkeli ve rahatsız edici tutumları bulunur.

Güvensizlik: Bireylerin yanlarında cep telefonu olmadan duydukları güvensizlik hissidir. Bireyler yanlarında telefon olmadığına başkalarına bir şey gelecek düşüncesine kapılırlar. Yakınlarının ona çağrı ya da mesajla ulaşmaya çalıştıkları düşüncesine kapılırlar. Çocuklar da akıllı telefon olmayınca ebeveynlerinde ceza aldıklarını düşünürler.

Kullanımı Kontrol Etme ve Azaltma Girişimleri: Bazı kullanıcılar telefonlarını kapatarak, zil seslerinin sesini kısarak, kota koyarak ya da engelleme yaparak akıllı telefondan uzak durmaya çalışmaktadır.

Olumsuz Etkilerine Rağmen Cep Telefonu Kullanımında Kalıcılık: En çok kullanılan amaçlanandan daha çok harcama, cep telefonu yasak olduğu durumlarda kullanmak, uyku sorunu yaşadığı halde devam etme, sınıfta veya okulda disiplin sorunu yaşadığı halde kullanmaya devam etme gibi sebepleri bulunmaktadır.

Günümüz bireylerinde akıllı telefonsuz kalma fobisi oluşmuş ve kısaca nomofobi olarak tanımlanmıştır. Bağımlılığın birinci aşaması, bireyler cihazı veya interneti uzun süre istese de bırakamaz, günlük hayatına zarar verse bile kullanmaya devam eder ve süresini azaltmazlar. Belli bir süre zaman ayarlaması yaparlar fakat daha sonra saatlerin kendilerine yetmediklerini fark ederler. Diğer aşamada bireyler sosyal sitelere gereğinden çok zaman ayırır. Birey kendine olumsuz sonuçlar doğursa da kullanmaya devam eder. Kişi zarar görmesine rağmen internet veya mobil cihaz kullanımını yüksek derecede devam ettirir. Daha sonra birey dışarı çıkmak istemiyor ve mobil telefonuyla vaktini geçiriyorsa bağımlılık evresini tamamlamış demektir. Bireyler cihazları yanında değilken ya da bozulduğundan mutsuz, huzuru olmayan ve sinirli bir ruh haline girer. Telefonu yanındayken kendilerini rahat hissederler (Polat, 2017, s. 167).

Araştırmaya benzer araştırmalar incelendiğinde alan yazında öğretmen adayları ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyen az çalışma bulunmaktadır. Alan yazına bakıldığında Yılmaz, Şar ve Civan (2015), Jeong ve Lee (2015), Erdem, Kalkın ve Türen (2016), Kumcağız ve Gündüz (2016), Altundağ ve Bulut (2017), Türen, Erdem ve Kalkın (2017), Akın (2018), Yıldırım (2018) ve Ünal (2018) akıllı telefon bağımlılığı ile demografik değişken olarak daha çok cinsiyet değişkeni kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, barınılan yer, akıllı telefon kullanma amacı, sosyal medya hesabı sayısı, akıllı telefonun günde ortalama kullanma süresi ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı gibi birçok değişkenler kullanılmıştır. İhtiyaç karşılamak için kullanılan telefonlar artık ayrılmaz bir parça haline gelmiştir. Bireyler telefonlarını yanında sürekli taşımakta ve bu durumdan haz almaktadır. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılık puanlarını belirleyip demografik değişkenler açısından anlamlı düzeylerini incelemektir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan istatistiki yöntemler açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı düzeyinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmanın deseni nicel araştırmadır. Nicel araştırma, araştırmacının objektif olarak verilerini gözlemlediği ve kendi görüşlerini araştırmaya dahil etmediği, katılımcılardan veri elde edilen ve değerlendirilen desendir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015, s. 12). Çalışmanın türü nicel araştırmalardan olan tarama araştırmasıdır. Tarama araştırması, katılımcıların belirlenen bir konudaki düşüncelerini öğrenmek amacıyla verilerin toplanmasıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2015, s. 14). Bu araştırma; öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığını; cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, barınılan yer, akıllı telefon kullanma amacı, sosyal medya hesabı sayısı, akıllı telefonun günde ortalama kullanma süresi ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı gibi değişkenler açısından incelemeyi belirlemek üzere amaçlanan nicel bir araştırmadır. Araştırma akıllı telefon bağımlılığı ile demografik değişkenler arasındaki anlamlılığı bulmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırmada Fırat

Üniversitesi Etik Kurulu'nun 16/04/2019- 323539 sayılı toplantısında alınan karar çerçevesinde çalışmanın bilimsel etik açıdan uygunluğu sağlanmış ve etik kurul izni alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Elazığ Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2018-2019 öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. İlköğretim Matematik, İngilizce, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretimi, Fen Bilgisi, Sınıf, Okul Öncesi öğretmenlikleri bölümü, 1.sınıf, 2.sınıf ve 3.sınıf öğrencileri seçkisiz olmayan uygun örnekleme ile 624 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcılar 472'si (%75,6) kadın ve 152'si (24,4) erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 1.

Katılımcıların demografik değişkenleri için sayı ve yüzde dağılımları

Demografik Değişken	Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	472	75,6
	Erkek	152	24,4
Bölüm	İlköğretim Matematik	136	21,8
	İngilizce	15	2,4
	Türkçe	84	13,5
	Sosyal Bilgiler	98	15,7
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	44	7,1
	Bilgisayar Teknolojileri ve Öğretimi	29	4,6
	Fen Bilgisi	67	10,7
	Sınıf	109	17,5
	Okul Öncesi	42	6,7
Sınıf	1.sınıf	268	42,9
	2.sınıf	177	28,4
	3.sınıf	179	28,7
Gelir Düzeyi	Yüksek	24	3,8
	Orta	538	86,2
	Düşük	62	9,9
Anne Eğitim Durumu	İlköğretim-okuryazar	401	64,3
	Ortaokul	100	16,0
	Lise	75	12,0
	Üniversite	48	7,7
Baba Eğitim Durumu	İlköğretim-okuryazar	196	31,4
	Ortaokul	124	19,9
	Lise	169	27,1
	Üniversite	135	21,6
Sosyal Medya Sayısı	Sıfır	68	10,9
	Bir	172	27,6
	İki	206	33,0

Ayşenur KULOĞLU & Fulya Gökem ORHAN

	Üç ve daha fazla	178	28,5
Ortalama Akıllı	1 saatten az	31	5,0
Telefon Kullanım	2-3 saat	258	41,3
Süresi	4-5 saat	246	39,4
	6 saat ve üzeri	89	14,3
Yılda Ortalama	1	577	92,5
Telefon Değiştirme	2	24	3,8
Miktarı	3	10	1,6
	4 veya daha fazla	13	2,1
Akıllı Telefon	Sosyal Medya	156	15,7
Kullanım Amacı	Bilgi Alma	179	18,1
	Alışveriş	74	7,5
	Ulaşım	119	12,0
	Oyun	52	5,2
	Hepsi	374	37,7
	Diğer	37	3,7
Barınılan Yer	Yurt	308	49,4
	Öğrenci evi	52	8,3
	Akraba evi	20	3,2
	Anne-baba evi	244	39,1

Tablo 1 incelendiğinde yapılan çalışmaya 472'si (%75,6) kadın ve 152'si (%24,4) erkek olmak üzere 624 kişi katılmıştır.

Katılımcıların bölüm değişkeni incelendiğinde 136'sı (%21,8) İlköğretim Matematik, 15'i (%2,4) İngilizce, 84'ü (%13,5) Türkçe, 98'i (%15,7) Sosyal Bilgiler, 44'ü (%7,1) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, 29' u (%4,6) Bilgisayar Teknolojileri ve Öğretimi, 67'si (%10,7) Fen Bilgisi, 109'u (%17,5) Sınıf ve 42'si (%6,7) katılmıştır. 268'i (%42,9) 1. Sınıf, 177'si (%28,4) 2.sınıf ve 179'u (%28,7) 3.sınıf öğretmen adayları katılmıştır

Katılımcıların 24'ü (%3,8) gelir durumunun yüksek, 538'i (%86,2) gelir durumunun orta ve 62'si (%9,9) gelir durumunun düşük olduğunu belirtmiştir.

Katılımcılar anne eğitim durumunu 401'i (%64,3) ilköğretim-okuryazar, 100'ü (%16,0) ortaokul, 75'i (%12,0) lise ve 48'i (%7,7) üniversite olarak belirtmiştir. Baba eğitim durumunu 196'sı (%31,4) ilköğretim-okuryazar, 124'ü (%19,9) ortaokul, 169'u (%27,1) lise ve 169'u (%21,6) üniversite olarak belirtmiştir.

Barındıkları yeri 308'i (%49,4) yurt, 52'si (%8,3) öğrenci evi, 20'si (%3,2) akraba evi, ve 244'ü (%39,1) anne- baba evi olarak belirtmiştir.

Katılımcıların sosyal medya sayısı 68'i (%10,9) sıfır, 172'si (%27,6) bir, 206' sı (%33,0) iki ve 178'i (%28,5) üç ve daha fazla olarak belirlenmiştir. Akıllı telefon kullanım süresi 31'i (%5,0) 1 saatten az, 258'si (%41,3) 2-3 saat, 246'sı

Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından...

(%39,4) 4-5 saat ve 89'u (%14,3) 6 saat ve üzeri olarak belirlenmiştir. Yılda ortalama telefon değiştirme 577'i (%92,5) bir, 24'ü (%3,8) iki, 10'u (%1,6) üç ve 13'ü (%2,1) belirtilmiştir.

Yapılan çalışmanın akıllı telefonu kullanım amacına göre; katılımcıların 156'sı (%15,7) sosyal medya, 179' u (%18,1) bilgi alma, 74'ü (%7,5) alışveriş, 119'u (%12,0) ulaşım, 52'si (%5,2) oyun, 374' ü (%37,7) hepsi ve 37'si (%3,7) diğer için kullandıkları belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından çalışma grubuna uygulanmak üzere hazırlanan demografik özellikler bilgi formu ile araştırmanın değişkenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu formda çalışma grubunun cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, barınılan yer, akıllı telefon kullanma amacı, sosyal medya hesabı sayısı, akıllı telefonun günde ortalama kullanma süresi ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı belirlenmeye çalışılmıştır.

Diğer veri toplama aracı akıllı telefon bağımlılığı ölçeğidir. Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği Kwon ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilmiştir. Türkçeye uyarlanma çalışması Demirci ve arkadaşları (2014) tarafından yapılmıştır. 6'lı likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin uygulandığı bireyler “Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kısmen katılmıyorum, Kısmen katılıyorum, Katılıyorum, Kesinlikle katılıyorum” seçeneklerin kendilerine uyan seçeneği işaretlemeleri istenir. Ölçek 33 sorudan oluşmaktadır. Her sorunun puanı 1-6 arasında değişmektedir. En yüksek puan 198, en düşük puan 33 puandır. Yüksek puan alanlar akıllı telefon bağımlılığı yüksek olan bireylerdir. Ölçeğin orijinalinin Cronbach alfa değeri 0.98 ve Türkçeye uyarlanma çalışmasının 0,93 hesaplanmıştır. Araştırmada yapılan güvenirlik analizi sonucunda ise envanterin Cronbach alfa değeri .94 tür.

Veri Analizi

Elazığ Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon öğrencilerimim akıllı telefon bağımlılık ölçeği ile bağımlılık düzeyleri belirlenmiştir. Bağımlılık düzeyi 33- 198 arasında puan almaktadır. Toplam puan üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Puan arttıkça bağımlılık pozitif olarak artmaktadır. Ölçüt maddelerinde araştırma grubunun her maddeye verdiği yanıtların standart sapması, yüzdesi, frekansı ve aritmetik ortalaması dikkate alınmıştır. Bağımsız değişkenlerimize göre (cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, barınılan yer, akıllı telefon kullanma amacı, sosyal medya hesabı sayısı, akıllı telefonun günde ortalama kullanma

süresi ve yılda ortalama akıllı telefon değiştirme miktarı) anlamlılık düzeyleri tespit edilmiştir.

Verilerin çözümlenmesi SPSS 22.0 paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi süreci başlamadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmesi amacıyla basıklık ve çarpıklık değerine bakılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla kullanılan akıllı telefon bağımlılığı ölçeği toplam puanı basıklık değeri .94 ve çarpıklık değeri .80 dir. Verilerin normal dağılım göstermesi için basıklık ve çarpıklık değerinin +1 ile -1 arasında olması yeterlidir (Büyüköztürk, 2016, s. 40). Ölçeklerin ortaya koyduğu sayısal veriler parametrik olduğu durumlarda ikili karşılaştırmalar için t testi, ikiden fazla değişken arasındaki karşılaştırmalarda ise varyans analizi (Anova) örneklemeler arasındaki ortalamaların arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır (Büyüköztürk, 2016, s. 39-48). Araştırmada t testi ve varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Araştırmada bulguların istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi p değeri 0.05 olarak alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı belirlenip çeşitli değişkenler arasındaki anlamlılık düzeyleri belirlenmek amacıyla yapılan analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 2.

Cinsiyet değişkenine yönelik t- testi sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Kadın	472	87.23	29.03	622	2.449	.01*
	Erkek	152	80.88	23.55			

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklemeler için t testi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (t (622)= 2.449, p=.01< .05) . Cinsiyete göre kadın katılımcıların akıllı telefon bağımlılığı puanının ($\bar{X}$ =87.23), erkeklerin bağımlılık puanından ($\bar{X}$ =80.88) daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 3.

Bölüm değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p	Fark (LSD)
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Gruplar Arası	28037.64	8	3504.70	4.71	.00*	Sosyal Bilgiler>
	Grup İçi	457337.65	615	743.63			İlköğretim
	Total	485375.30	623				Matematik
							Sosyal Bilgiler>
							Fen Bilgisi

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının bölüm değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($F(8, 615) = 4.71, p=.00 < .05$). Aralarında bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi sonuçlarına göre akıllı telefon bağımlılığı puanı sosyal bilgiler bölümünün ($\bar{X}=96.04$) ilköğretim matematik bölümden ($\bar{X}=80.01$) ve fen bilgisi bölümünden ($\bar{X}=77.44$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.

Sınıf değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Gruplar Arası	3408.29	2	1704.14	2.19	.11
	Grup İçi	481967.00	621	776.11		
	Total	485375.30	623			

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(2, 621) = 2.19, p=.11 > .05$).

Tablo 5.

Gelir düzeyi değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Gruplar Arası	989.90	2	494.95	.635	.53
	Grup İçi	484385.40	621	780.00		
	Total	485375.30	623			

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(2, 621) = .635, p=.53 > .05$).

Tablo 6.

Anne eğitim durumu değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı	Gruplar Arası	545.44	3	181.81	.233	.87
Telefon	Grup İçi	484829.85	620	781.98		
Bağımlılığı	Total	485375.30	623			

Tablo 6 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(3,620) = .233, p = .87 > .05$).

Tablo 7.

Baba eğitim durumu değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı	Gruplar Arası	165.62	3	55.209	.07	.97
Telefon	Grup İçi	485209.68	620	782.596		
Bağımlılığı	Total	485375.30	623			

Tablo 7 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(3,620) = .07, p = .97 > .05$).

Tablo 8.

Barınılan yer değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı	Gruplar Arası	5701.15	3	1900.38	2.45	.06
Telefon	Grup İçi	479674.15	620	773.66		
Bağımlılığı	Total	485375.30	623			

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının barınılan yer değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(3,620) = 2.45, p = .06 > .05$).

Tablo 9.

Sosyal medya sayısı değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p	Fark (LSD)
Akıllı	Gruplar	20411.37	3	6803.79	9.07	.000*	İki>Sıfır
Telefon	Arası						Üç ya da Daha
Bağımlılığı	Grup İçi	464963.92	620	749.94			Fazla> iki
	Total	485375.30	623				

* $p < .05$

Tablo 9 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının sosyal medya sayısı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($F(3, 620) = 9.07, p=.00 < .05$). Aralarında bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi sonuçlarına göre akıllı telefon bağımlılığı puanı sosyal medya sayısı iki olan katılımcıların ($\bar{X} = 88.95$) sosyal medya sayısı sıfır olanlardan ($\bar{X} = 71.89$), üç ya da daha fazla olan katılımcıların ($\bar{X} = 90.19$) iki olan katılımcılardan ($\bar{X} = 88.95$) daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 10.

Ortalama kullanma süresi değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p	Fark (LSD)
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Gruplar Arası	96830.73	3	32276.911	51.5	.00	4-5 saat > 1 saatten az
	Grup İçi	388544.57	620	626.685			6 saat ve üzeri > 1 saatten az
	Total	485375.30	623				4-5 saat > 2-3 saat
							6 saat ve üzeri > 2-3 saat
							6 sat ve üzeri > 4-5 saat

$p < .05$

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının ortalama kullanma süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($F(3, 620) = 51.50, p=.00 < .05$). Aralarında bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi sonuçlarına göre akıllı telefon bağımlılığı puanı ortalama kullanma süresi 4-5 saat olan katılımcıların ($\bar{X} = 90.92$) 1 saatten az ($\bar{X} = 64.00$) ve 2-3 saat ($\bar{X} = 75.31$) olan katılımcılardan, 6 saat ve üzeri katılımcıların ($\bar{X} = 108.85$) 2-3 saat ($\bar{X} = 75.31$) ve 4-5 saat olan katılımcılardan ($\bar{X} = 90.92$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11.

Yılda ortalama telefon değiştirme değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

		KT	sd	KO	F	p
Akıllı	Gruplar Arası	276.414	3	92.138	.118	.95
Telefon	Grup İçi	485098.892	620	782.418		
Bağımlılığı	Total	485375.306	623			

Tablo 11 incelendiğinde öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının yılda ortalama telefon değiştirme değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($F(3,620) = .118, p = .95 > .05$).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığını çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir.

Araştırma sonuçlarına göre, akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Akıllı telefon bağımlılığı puanı sonucunda kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha yüksek puan aldığı sonucuna varılmıştır. Bu sonucun olası nedenleri olarak kadınların toplumdaki roller sonucunda erkeklere göre kendilerini ifade etmek konusunda geri planda olduğu ve sanal ortamda kendilerini daha iyi iletişim içinde oldukları düşünülebilir (Asan, 2020, s. 62). Yılmaz, Şar ve Civan (2015), Erdem, Kalkın ve Türen (2016), Jeong ve Lee (2015), Altundağ ve Bulut (2017), Türen, Erdem ve Kalkın (2017) yaptıkları çalışmada cinsiyet değişkenine göre, kadınların erkeklerden daha çok akıllı telefon kullandığını tespit etmişlerdir. Durak ve Seferoğlu (2018) erkek öğrencilerin akıllı telefon kullanma puanı daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kumcağız ve Gündüz (2016), Akın (2018), Yıldırım (2018), Ünal (2018) yaptıkları çalışmada ise akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının sınıf değişkenine göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Akın (2018) araştırmasında akıllı telefon bağımlılığı ile sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Kumcağız ve Gündüz (2016) yaptıkları çalışmada sınıf değişkeni ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Yılmaz, Şar ve Civan (2015) yaptıkları çalışmada sınıf değişkeni ile bağımlılık arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. 12. Sınıflar 9.sınıflara göre daha bağımlı oldukları sonucuna varılmıştır. Araştırmalar arasındaki farklılığın olası sebebi olarak öğrencilerin yetiştirme ortamı değişikliğinde oluşabileceği düşünülebilir. Öğrencilerin yaşları dikkate alındığında gelişim görevi olarak daha çok iletişim kurma ve etkileşim içinde olma eğilimi ile birlikte akıllı telefon

bağımlılığının oluştuğu görülebilir (Bayrak, 2020, s. 62). Araştırmaların farklılık yönleri incelendiğinde araştırmada çalışma grubunun sınava yönelik kursa gitmesi ve sınav bilincinin biraz daha ön planda olabileceği düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının bölüm değişkenine göre anlamlı farklılığın olduğu ve akıllı telefon bağımlılığı puanı sosyal bilgiler bölümünün, ilköğretim matematik bölümden ve fen bilgisi bölümünden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Yıldırım (2018), Durak ve Seferoğlu (2018) , Kumcağız ve Gündüz (2016) tarafından yapılan çalışmalarda, akıllı telefon bağımlılığı ile gelir düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Akın (2018) araştırmasında öğrencinin eline geçen para ile bağımlılık arasında anlamlı farklılık bulunmuş, 1001 TL ve üstü para olan öğrencilerin bağımlılıkları en yüksek bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı ile anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Durak ve Seferoğlu (2018), Akın (2018) yaptıkları çalışmada anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu ile bağımlılık arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının barınılan yer değişkenine göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Akın (2018) yaptığı çalışmada barınılan yer ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının sosyal medya sayısı değişkenine göre anlamlı farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır. Akıllı telefon bağımlılığı puanı sosyal medya sayısı iki olan katılımcıların, sosyal medya sayısı sıfır olanlardan, üç ya da daha fazla olan katılımcıların iki olan katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Akın (2018) akıllı telefon bağımlılığı ile sosyal medya arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sosyal medya sahibi olanların olmayanlara göre daha bağımlıdır sonucuna varılmıştır.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının ortalama kullanma süresi değişkenine göre anlamlı farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır. Akıllı telefon bağımlılığı puanı ortalama kullanma süresi 4-5 saat olan katılımcıların, 1 saatten az ve 2-3 saat olan katılımcılardan, 6 saat ve üzeri katılımcıların, 2-3 saat ve 4-5 saat olan katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kullanım süresi arttıkça bağımlılık artmaktadır. Yıldırım (2018) yaptıkları çalışmada akıllı telefon kullanma süresi ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Akıllı telefon kullanma süresi

üç saatten fazla olan bireylerin bağımlılığı, bir-üç saat arasında ve bir saatten az olan kullanıcılardan daha çok bağımlılık gösterdiği belirlenmiştir. Erdem, Kalkın ve Türen (2016) yaptıkları çalışmada öğrencilerinin %55'nin mobil telefon yoksunluğu korkusu yaşadığı ve ortalama 6.43 saat akıllı telefonla zaman geçirdikleri bulunmuştur. Akıllı telefon kullanma süresi arttıkça bağımlılık artmaktadır sonucuna varılmıştır. Altundağ ve Bulut (2017), Durak ve Seferoğlu (2018), Yılmaz, Şar ve Civan (2015), Cha ve Seo (2018), çalışmalarında günlük internet kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılığı arttığı sonucuna varmışlardır.

Öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılığı puanlarının yılda ortalama telefon değiştirme değişkenine göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Akın (2018) yaptığı çalışmada cep telefonu değiştirme sıklığı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı farklılık tespit etmiştir. 3 yıldan fazla cep telefonu değiştirenlerin 1 yıldan az ve 1-3 yıl arası olanlardan daha bağımlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Akıllı telefon bağımlılıkları gün geçtikçe toplumumuzda artmaktadır. Bağımlılıkları önlemek amacıyla bireyler sosyal aktivitelere yönlendirilebilir. Yalnızlık duygusu yaşayan bireyler akıllı telefonlarıyla daha çok vakit geçirmektedir. Bireyler sosyal yönden geliştirilirse akıllı telefonlardan uzaklaşabilir. Akıllı telefonlara bireyleri yaklaştıran etkenlerden biri sosyal medya hesaplarıdır. Akıllı telefon sürelerini zamanla kısaltmak için telefonlarındaki sosyal medya hesaplarını kapatıp uzaklaşabilirler. Bireyler ilk zamanlar kısa süreliğine akıllı telefonlarını bırakmalı daha sonra bu süreyi uzatmalıdırlar.

Araştırmacılar akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili örneklemi büyük tutarak araştırmayı genişletmelidir. Akıllı telefon bağımlılığı sebeplerini araştırmak amacıyla nitel araştırmalar yapılmalıdır. Araştırmacılar nitel araştırmalar sonucunda bireylere akıllı telefon bağımlılığından kurtulmak amacıyla önerilerde bulunmalıdır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

Akın, G. (2018). *Erzincan Üniversitesi Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeyinin Belirlenmesi ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi*. Tıpta uzmanlık tezi, Binalı Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından...

- Alpay, E. (2019). Hak ve Özgürlük gazetesinin Bulgaristan'da Türk kimliğinin şekillenmesindeki rolü (1991-1995). *Turkish Studies*, 14(7), 3615-3629. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.29444>.
- Altundağ, Y. & Bulut, S. (2017). Aday sınıf öğretmenlerinde problemli akıllı telefon kullanımının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1670-1682.
- Amerikan Psikiyatri Birliği (2014). *DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı* (5. Baskı). (E. Köroğlu, Çev.). Hekimler Yayın Birliği (Orijinal eserin yayın tarihi 2013).
- Arslan, Ş. (2006). *Fıtrat Kavramı Çerçevesinde Eğitimde İnsanın Ne'liği Sorusu*. Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Asan, R. (2020). *Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Benlik Saygısı Ve Yalnızlık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bae, S. M. (2015). The relationships between perceived parenting style, learning motivation, friendship satisfaction, and the addictive use of smartphones with elementary school students of south Korea: Using multivariate latent growth modeling. *School Psychology International*, 36(5), 513-531.
- Bayrak, N. (2020). *Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Olası Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Arasındaki İlişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Bianchi, A. & Phillips, J. G. (2005). Psychological predictors of problem mobile phone use. *CyberPsychology and Behavior*, 8(1), (39-51).
- Bozkurt, S. (2013). Telefon İcadı ve Geçmişten Günümüze Telefonun Gelişimi. <https://teknokoliker.com/2013/12/telefon-icadi-ve-gecmisten-gunumuze--telefonun-gelisimi.html>, Erişim tarihi: 04.05.2019.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı* (22. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, K. E. , Akgün, E. Ö. , Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (19. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. Çokluk, Ö & Köklü, N. (2013). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik* (13. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.

- Carbonell, X. , Oberst, U. & Beranuy, M. (2013). The cell phone in the twenty-first century: A risk for addiction ot a necessary tool. *Principles of Addiction*, 1, 901-909.
- Cha, S. S. , & Seo, B. K. (2018). Smartphone use and smartphone addiction in middle school students in Korea: Prevalence, social networking service, and game use. *Health Psychology Open*, 5(1). <https://doi.org/10.1177/2055102918755046>.
- Çaplı, B. (2001). Media Policies in Turkey Since 1990. *Kültür ve İletişim*, 4(2), 45-55.
- Çelebioğlu, A. (1998). Muhtelif şerhlere göre Mesnevî'nin ilk beytiyle ilgili düşünceler. *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları* (525). MEB Yayınları.
- Darcin, A. E., Noyan, C., Nurmedov, S., Yılmaz, O. & Dilbaz, N. (2015). Smartphone addiction in relation with social anxiety and loneliness among university students in turkey. *European Psychiatry*, 30(1), 591-599.
- Darçın, E. A. (2014). Bağımlılık. <http://www.istanbulsaglik.gov.tr/w/sb/per/belge/>, Erişim tarihi: 29.04.2019.
- Demirci, K., Orhan, H., Demirdaş, A., Akpınar, A. & Ser, H. (2014). Validity and reliability of the Turkish version of the smartphone adiiction scale in and youngerpopulation. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 24(3), 226-234.
- Dinç, M. (2010). *İnternet Bağımlılığı*. Ferfir Yayınları.
- Durak, H. & Seferoğlu, S. S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon kullanımı ve bağımlılık düzeyleriyle ilgili bir inceleme. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 8(1).
- Egger, O. & Rauterberg, M. (1996). *Internet Behaviour and Addiction*. Unpublished master' s thesis, Work & amp; Organisational psychology Unit (IfAP). Swiss Federal Institute of Technology (ETH).
- Erdem, H., Kalkın, G., Türen, U. & Deniz, M. (2016). Üniversite öğrencilerinde mobil telefon yoksunluğu korkusunun (Nomofobi) akademik başarıya etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3).
- Erdem, M. D. & Bölük, R. (2012). *Antalya ve Yöresi Ağızları*. Gazi Kitabevi.

- Öğretmen Adaylarının Akıllı Telefon Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından...
- Griffiths, M. D. (2000). Does internet and computer "Addiction" exist? Some case study evidence. *CyberPsychology and Behavior*, 3(2), 211-218.
- Hutchby, I. (1991). *The Organization of Talk on Talk Radio*. Broadcast Talk. (Der.) Paddy Schannel. Sage. 154-178.
- Jeong, H. & Lee, Y. (2015). Smartphone addiction and empathy among nursing students. *Advanced Science and Technology Letters*, 88, 224-228.
- Know, M. Lee, J. Y., Won, W.Y., Park, J.W., Min, J.A., Hahn, C. & Kim, D.J. (2013). Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *PlosOne*, 8(2), 72-85.
- Köknel, Ö. (1983). *Alkolden-Eroine Kişilikten Kaçış* (1.Baskı). Altın kitaplar.
- Köknel, Ö. (1998). *Bağımlılık: Alkol ve Madde Bağımlılığı*. Altın kitaplar.
- Kumcağız, H. & Gündüz, Y. (2016). Relationship between psychological well-being and smartphone addiction of university students. *International Journal of Higher Education*, 5(4), 144-156.
- Lee, Y.K., Chang, C.T., Lin, Y. & Cheng, Z.H. (2014). The dark side of smartphone usage: Psychological traits, compulsive behavior and technostress. *Computers In Human Behavior*, 31, 373-383.
- Polat, R. (2017). Dijital hastalık olarak nomofobi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 1(2), 164-172.
- Sekili, M. (2015). *4.5 G Nedir? 4.5 G'nin Farkı Nedir? 4.5 G Ne Kadar Hızlı?* <https://www.mobilofon.com>, Erişim tarihi: 12.03.2019.
- Tarhan, N. & Nurmedov, S. (2011). *Bağımlılık* (1. Baskı). Timaş Yayınları.
- TDK. (1988). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayını.
- Türen, U., Erdem, H. & Kalkın, G. (2017). Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri ve Kamu Çalışanları Örnekleme. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 10(1), 1.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2016). *2016 Yılı Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları*. <http://www.tuik.gov.tr>, Erişim tarihi: 14.03.2019.
- Ünal, H. M. (2015). *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Belirlenmesi*. Tıpta uzmanlık tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi.

- Yıldırım, S. (2018). *Ergenlerin Öznel İyi Oluş ve Anne Baba Tutumları İle Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz, G., Şar, A., & Civan, S . (2015). Ergenlerde mobil telefon bağımlılığı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 2(2), 20-37.
- Yücelten, E. (2016). *Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Akıllı Telefon Bağımlılığının Bağlanma Stilleri İle İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: Smartphones basically allow individuals to interact with one other. They provide convenience for communication and information exchange. Smartphones serve the functions of obtaining information, checking news bulletins and playing games. They are used to provide the easiest internet access for individuals to obtain information. Smartphones allow for the fastest and easiest interaction. Thus, the use of mobile phones in society has increased rapidly and continues to increase. The aim of this research is to examine pre-service teachers' smartphone addiction in terms of various variables. The population of the research consists of the students attending the Faculty of Education of Elazığ Fırat University in 2018-2019 academic year. With non-random sampling, 624 participants include the 1st grade, 2nd grade and 3rd grade students attending the Elementary Mathematics, English, Turkish, Social Studies, Psychological Counseling and Guidance, Computer and Instructional Technologies Teaching, Science, Classroom, and Preschool Teaching Departments.

Method: Data collection tools used in this study were demographic information form and a smartphone scale. With the demographic information were tried to be determined form, gender, department, class, income level, mother education status, father education status, sheltered place, smartphone usage tool of teacher candidates' number of social media accountts, average daily usage time of smartphone and average amount of smartphone change per year. In addition, the smartphone scale developed by Know and his friends (2013) and adaptation to Turkish made by Demirci and his friends (2014). Since the numerical data revealed by the scales are parametric, t test was used for binary comparisons and

variance analysis (Anova-Oneway) was used for comparisons between more than two variables. The significance level was taken as .05 in comparisons. In cases where there is a significant difference, LSD test technique was applied to determine the significant difference between the groups. Data analysis was carried out with the software package SPSS.

Findings, Discussion and Conclusion: According to the results of the research, a significant difference was observed between smartphone addiction and gender variable. Considering the smartphone addiction score, it was found that female participants got higher scores than male participants. The study showed that there was a significant difference in the pre-service teachers' smartphone addiction by the department variable. It was revealed that the smartphone addiction scores of the social studies teaching department was higher than those of the elementary mathematics teaching and science teaching departments. The analysis results showed no significant difference between class, income level, parents' educational status, place of residence and the average number of replaced smartphones per year. The study reached the result that there was a significant difference between the pre-service teachers' smartphone addiction scores by the variable of number of social media platforms. It is seen that smartphone addiction increases as the number of social media platforms increases.

The study concluded that there was a significant difference between the pre-service teachers' smartphone addiction scores by the variable of average smartphone usage time. It was revealed that the smartphone addiction scores of the participants with an average smartphone usage time of 4-5 hours were higher than those of the participants with less than 1 hour and 2-3 hours, and the participants with an average smartphone usage time of 6 hours or more had higher smartphone addiction scores than those with 2-3 hours and 4-5 hours usage time. The more usage time increases, the more addiction increases. Smartphone addictions are gradually increasing in our society. With the purpose of preventing addictions, individuals can be directed to social activities. It can be suggested that individuals who experience a sense of loneliness spend more time with their smartphones. Individuals can move away from smartphones if they are socially developed. One factor that brings individuals closer to smartphones is their social media accounts. They can shorten their smartphone usage time over time by closing their social media accounts on their phones. Researchers should expand the research by keeping the sample on smartphone addiction large. Qualitative research should be conducted to investigate the causes of smartphone addiction. As a result of qualitative research, researchers should make recommendations to individuals in order to get rid of smartphone addiction.